

01.06.2007

LAUSUNTO

ad N:o 4 / 670 / 2007

31.5.2007

Opetusministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

cc: anna.vuopala@minedu.fi

Tekijänoikeuden suuntaviivoja koskeva keskustelumuistio (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:18)

Suomen Radioiden Liitto SRL ry (myöhemmin SRL) kiittää tilaisuudesta lausua asiasta. Tuemme Viestinnän keskusliiton asiassa antamaa lausuntoa ja lausumme erityisesti radiotoimintaa koskien tekijänoikeusjärjestelmän kehittämisestä opetusministeriön julkaiseman keskustelumuistion pohjalta.

1. Yleistä

Opetusministeriön keskustelumuistiossaan esittämä kysymyksenasettelu on äärimmäisen laaja ja siten hyvin laajaa intressitahoa koskeva. Kannanottoja ja kehitysehdotuksia tulee runsaasti, mistä pelkona on se, että useat tärkeät uudistamista kaipaavat asiat tekijänoikeuslainsäädännössä jäävät huomiotta ja ripeää uudistamista vaativien tekijänoikeuslainsäädännön kohtien muuttaminen veisi vuosia. Tällä saattaisi olla kestäättömät seuraukset kaupallisen radiotoiminnan harjoittamiselle ja sen kehittymiselle.

Nykyinen tekijänoikeuslainsäädäntö ei tue riittävästi media-alan kehitystä vaan se on jäänyt jälkeen teknisestä kehityksestä ja pahimmassa tapauksessa jopa hidastaa uusien jakelutapojen käyttöönottoa.

Tekijänoikeuslainsäädännöllä ja tekijänoikeuksilla on SRL:n edustamille alan toimijoille merkittävä rooli. SRL katsoo, että kulttuuripolitiikan sijaan sen edustamat yritykset ovat tekemisissä elinkeinotoiminnan parissa.

2. Yksi lähetys – yksi tekijänoikeusmaksu

SRL katsoo, että radio-ohjelmistojen monikanavajakelu on turvattava selventämällä nykyistä lakia. Saman lähettäjäyrityksen saman ohjelmiston samanaikainen lähettäminen samalla vastaanottoalueella on katsottava yhdeksi lähetykokonaisuudeksi. Tästä yhdestä lähetykokonaisuudesta kuuluu maksaa vain yksi korvaus.

Koska ohjelmien välityssopimuksista sopiminen monikanavajakelun tilanteessa on käynyt monimutkaisemmaksi ja hankalammaksi, on tekijänoikeuslakia selkeytettävä. Osapuolilla tulee olla nykyistä paremmat mahdollisuudet sopia saman lähetyksen samanaikaisesta jakelusta samalla maantieteelliselle alueelle. SRL ja radioyhtiöt eivät millään muotoa hyväksy sitä, että yhdelle

tuotteelle kertyisi moninkertainen hinta ainoastaan sillä perusteella, että tuote jaetaan loppuasiakkaalle heidän haluamallaan tavalla.

Koska oikeudenomistajina olevat tekijänoikeusjärjestöt ovat monopoliasemassa ja lainssäädäntö on ollut tässä suhteessa tulkinnanvarainen, sopimiselle ei ole ollut aina edellytyksiä sopimukset perustuvat voimassa olevan lain sisältöön ja sopimusosapuolet ovat olleet erimielisiä lain sisällöstä.

SRL kannattaa Viestinnän Keskusliiton televisio- ja radiotoimintaa koskevan lain muuttamisen yhteydessä tekemää esitystä tekijänoikeuslakiin lisättävästä säännöksestä.

”Radio- tai televisiolähetyskseen sisältyvän teoksen samanaikainen ja muuttamaton lähettäminen samalla maantieteellisellä alueella on käytetystä tekniikasta riippumatta osa samaa alkuperäistä lähetystä, kun lähettäminen tapahtuu alkuperäisen lähettäjätarkoituksen lukuun.”

Tämä säännös on tarkoitettu selventämään lakia ei rajoittamaan oikeudenomistajien oikeuksia. Muutkin samaan lopputulokseen selkeästi johtavat lainsäädäntöratkaisut ovat hyväksyttäviä. Tärkeintä on saada oikeudellinen varmuus ohjelmistojen monikanavajakeluun.

3. Tekijänoikeusasiat opetusministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön

SRL esitti yhdessä useiden muiden tahojen kanssa syksyllä 2006, että tekijänoikeusasiat siirrettäisiin samaan ministeriöön, joka hallinnoi muitakin immateriaalioikeuksia. Tämä esitys on edelleen ajankohtainen ja sen toteutus tehostaisi immateriaalioikeusasioiden käsittelyä valtionhallinnossa sekä mahdollistaisi nykyisten resurssien joustavan hyödyntämisen.

Radiotoimiala on riippuvainen tekijänoikeuksista. sääntely vaikuttaa tekijöiden ja yritysten lisäksi myös tuotteiden käyttäjien, kuluttajien, asemaan. Lainsäädäntöä onkin kehitettävä tasapainoisesti kaikki osapuolet huomioiden.

Hallintoviranomaisten tulee osoittaa tekijänoikeusasioiden hallinnon siirrolla, että toimintaympäristön muutokset otetaan huomioon myös valtionhallinnossa.

4. Osittaisuudistuksilla tehokkuutta tekijänoikeusjärjestelmän kehittämiseen

SRL esittää huolensa opetusministeriön tapaan lähteä liikkeelle täysin puhtaalta pöydältä. Tässä vaiheessa tulisi keskittyä kiireisintä uudistusta ja pohdintaa vaativiin kohtiin sen sijaan, että missään nimessä edes harkittaisiin tekijänoikeuslainsäädännön kokonaisuudistusta. Kuten aikaisemman laajan lainmuutosprosessin kesto osoitti, kyseessä olisi vuosien työ. Mm. monikanavajakelun turvaamisella ei ole varaa odottaa vuosia selkeyttä tekijänoikeuslainsäädäntöön.

Kehittämistarpeet tulee priorisoida, minkä jälkeen asioiden valmistelun tulisi edetä työryhmissä tai vastaavissa elimissä, joissa on edustus keskeisimmiltä tahoilta.

Helsingissä 31.5.2007

Suomen Radioiden Liitto SRL ry

Leo Rantanen
Toimitusjohtaja